

Euroopan unionin
osarahoittama

Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelma

Euroopan sosiaalirahasto (ESR+)

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Valintaesitys

3.11.2023 Dnro: EURA 2021/204501/09
02 01 01/2023/ESAELY

Hankkeen perustiedot

Hankkeen julkinen nimi

DigiMatkailu - digitaalisuus ja tekoäly matkailualalla

Hakijan virallinen nimi

Etelä-Savon Koulutus Oy

Hakemusnumero

204501

Saapumispäivämäärä

12.12.2023

Alkamispäivämäärä

01.01.2024

Päättymispäivämäärä

31.12.2025

Viranomainen

Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Kokouksen päivämäärä

Hakuilmoitus

Etelä-Savon ESR+ hankehaku (2/2023)

Hakuilmoituksen tunnus

ESAELY-050

Käsittelijä

Kirsi Komppa

Toimintalinja

4 Työllistävä, osaava ja osallistava Suomi

Erityistavoite

4.2. Uutta osaamista työelämään

Tukimuoto

Työllisyyden, osaamisen ja sosiaalisen osallisuuden tukemiseen liittyvä kehittämishanke

Hanke toteutetaan: Yhden toteuttajan hankkeena

Kuvaus hankkeen sisällöstä

Digitaalisuus ja tekoäly kehittyvät vauhdilla. Haasteena pienten eteläsavolaisten matkailu-, tapahtumatuotanto- ja luovien alojen yrittäjien ja muiden toimijoiden osalta on, että digitaalisen osaamisen taso on vaihtelevaa ja mahdollisuudet sen kehittämiseen ovat rajalliset. Osaamisen puute vaikeuttaa uusien digitaalisten mahdollisuuksien hyödyntämistä yritystoiminnassa. Osaamisen kehittämiseksi tarvitaan uudenlaista, työelämän kanssa suunniteltua laadukasta koulutusta, jonka aikana on mahdollisuus konkreettisesti kokeilla erilaisia digivälineitä liiketoiminnassa ja sen kehittämisessä. Jatkuvan oppimisen mahdollistamiseksi ja laadukkaan työelämälähtöisen, alueen tarpeita vastaavan koulutustarjonnan ja pedagogisten ratkaisujen suunnittelussa

tarvitaan opetushenkilöstön osaamisen vahvistamista sekä enemmän yhteistyötä koulutuksen järjestäjän ja pienten yritysten välillä.

Hankkeen kohderyhmänä ovat eteläsavolaiset matkailu-, tapahtumatuotanto- ja luovilla aloilla toimivat mikro- ja yksityisyritykset, kohderyhmään kuuluvien mikroyritysten henkilöstö sekä Etelä-Savon ammattiopiston opetushenkilöstö ja opiskelijat.

Hankkeen tavoitteena on:

1. kehittää matkailu-, tapahtumatuotanto- ja luovilla aloilla toimivien mikro- ja yksityisyritysten sekä muiden aloilla toimivien henkilöiden digitaalista ja tekoälyyn liittyvää osaamista yritystoiminnan vahvistamiseksi
2. kehittää hankkeeseen osallistuvien yritysten liiketoimintaa digitaalisuutta, tekoälyä ja verkostoitumista hyödyntämällä
3. kehittää työelämälähtöisesti matkailualan verkkokoulutustarjontaa ja parantaa koulutuksen laatua
4. luoda osaamismerkkejä matkailualan jatkuvan oppimisen todentamiseen
5. vahvistaa opetushenkilöstön osaamista

Hankkeen konkreettiset toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi toteutetaan viidessä työpaketissa, joiden tarkka kuvaus ja aikataulus esitetään hankesuunnitelmassa. 1) Ensimmäiseen työpakettiin kuuluu mm. keväällä 2024 kohdeyrityksille suunnatut digiosaamista selvittävät alkukartoitukset. Alkukartoituksessa esille nousseiden tarpeiden pohjalta järjestetään seuraavan syksyn aikana yrityksille digiosaamiseen ja tekoälyyn liittyviä koulutuksia ja työpajoja. 2) Toinen työpaketti alkaa loppuvuodesta 2024 ja siinä laaditaan yrittäjien kehittämistarpeiden pohjalta suunnitelmat, joista valitaan hankkeessa toteutettavat osa-alueet. Yhteisesti valittujen osa-alueiden pohjalta toteutetaan yritysryhmäkohtaiset pilotit. 3) Kolmas työpaketti kohdistuu matkailualan ammatillisen koulutustarjonnan sisällön kehittämiseen työelämälähtöisesti. 4) Neljännessä työpaketissa kehitetään vaiheittain osaamismerkkejä kohdeyritysten ja opiskelijoiden kanssa yhteistyössä. 5) Viidennessä työpaketissa hankkeeseen osallistuvan opetushenkilöstön osaamista kehitetään ulkopuolisten koulutusten sekä hankkeen toimenpiteiden suunnittelun ja toteutuksen avulla.

Hankkeen tuloksena Etelä-Savon matkailu-, tapahtumatuotanto- ja luovilla aloilla toimivien pienyritysten digitaalinen ja tekoälyyn liittyvä osaaminen on vahvistunut ja liikennetoimintamahdollisuudet parantuneet. Yrittäjillä on paremmat mahdollisuudet markkinoida ja tuoda näkyväksi omaa osaamistaan, tavoittaa uusia asiakasryhmiä ja rakentaa laadukkaampia, ajanmukaisia tuotteita/palveluja myös verkkoon. Alueen pienyritykset ovat verkostoituneet vahvemmin ja löytäneet aitoja yhteistyön mahdollisuuksia. Lisäksi tuloksena syntyy toteutettavissa oleva työelämälähtöinen verkkokoulutustarjonta matkailualalle ja siihen liittyviä osaamismerkkejä. Opetushenkilöstön digi- ja tekoälyosaaminen on vahvistunut ja vastaa alan kehitystä.

Matkailualan verkkokoulutustarjonnan kehittäminen lisää pitkällä aikavälillä matkailualan vetovoimaa ja helpottaa yritysten osaavan työvoiman rekrytointihaasteita Etelä-Savossa. Virtuaalisten matkailupalveluiden kehittäminen vahvistaa alueen matkailutarjontaa kestävästi. Digitaalisuutta osataan hyödyntää alueen matkailu-, tapahtumatuotanto- ja luovien alojen pienyrityksissä monipuolisesti, jolloin tämä parantaa yritysten liiketoimintamahdollisuuksia ja myös sitä kautta alueen elinvoimaa.

Hankkeen toimenpiteet

Hankkeen konkreettiset toimenpiteet toteutetaan viidessä työpaketissa:

TP 1: Digitaalisuus ja tekoäly matkailu-, tapahtumantuotanto- ja luovilla aloilla (01/2024-12/2024)

1.1 Perehdytään digitaalisuuden ja tekoälyn hyödyntämisen mahdollisuuksiin matkailu-, tapahtumantuotanto- ja luovilla aloilla. (01-05/2024) Selvitetään mm. aikaisempien matkailualan hankkeiden tuloksia digitaalisuuden hyödyntämisen osalta ja tutustutaan tehtyihin tutkimuksiin. Selvitetään myös tekoälyn käytön mahdollisuuksia matkailualalla sekä kartoitetaan digitaalisuuden/tekoälyn asiantuntijoita valtakunnallisesti. Opetushenkilöstöä perehdytetään ja koulutetaan esille tulevan tarpeen mukaan ostopalveluja hyödyntäen.

1.2. Hankkeeseen osallistuvien matkailu-, tapahtumantuotanto- ja luovien alojen toimijoiden digi- ja tekoälyosaamisen alkukartoitus. (02-04/2024) Selvitetään Digiportaati-hankkeen digiosaamiskartoitusten hyödyntämisen mahdollisuuksia. Mikäli Digiportaati-hankkeen osaamiskartoitus ei ole sellaisenaan soveltuva, niin laaditaan digi- ja tekoälyosaamista kuvaava alkukartoitus yhteistyössä kohdeyritysten kanssa. Molemmilla edellä mainituissa vaihtoehdoissa hankehenkilöstö ohjeistaa kohdeyrityksiä alkukartoitusten laatimiseen ja analysoi tulokset. Toteutetaan alkukartoitukset kohdeyrityksille.

1.3 Hankkeen aloitustapahtuma: Digitaalisuus ja tekoäly matkailu-, tapahtumantuotanto- ja luovilla aloilla (suunnittelu 04-05/2024, toteutus 09/2024) Järjestetään aloitustapahtuma mahdollisesti yhteistyössä Digiportaati

–hankkeen kanssa. Tapahtuma suunnataan kohdeyritysten lisäksi myös muille matkailu-, tapahtumantuotanto- ja luovilla aloilla toimiville yrittäjille ja yritysten henkilöstölle sekä Esedun opettajille ja matkailualan opiskelijoille. Tapahtuma toteutetaan niin, että etäosallistuminen on mahdollista. Tapahtuman keskeisenä sisältönä tulee olemaan tekoälyn hyödyntäminen työelämässä ja erityisesti matkailu-, tapahtumantuotanto- ja luovilla aloilla. Tapahtumaan hankitaan ostopalveluilla tekoälyn asiantuntijoita käsittelemään aihetta. Aloitustapahtumassa markkinoidaan hankkeeseen liittyviä koulutuksia myös muille kuin hankkeessa toimiville henkilöille/yrityksille.

1.4 Digi- ja tekoälykoulutukset (suunnittelu 04-05/2024, toteutus 09-12/2024)

Järjestetään kohderyhmälle alkukartoituksissa esille nousseiden tarpeiden mukaisesti digin ja tekoälyn hyödyntämisen perusosaamista lisääviä koulutuksia, esimerkiksi:

- * Tieken Digitaalisten osaamismerkkikoulutukset
- * Tekoälyn käytön perusteet
- * Tekstin tuottaminen tekoälyavusteisesti
- * Tekoälyavusteiset kielikäännökset
- * Tekoäly kuvamateriaalien muokkaajana ja tuottajana
- * Chatbotin käyttömahdollisuudet

Pääosin kouluttajina toimii hankehenkilöstö. Ulkopuolisia kouluttajia ostopalveluna käytetään esim. tekoälykoulutuksissa, virtuaalisia opastuspalveluja koskevissa koulutuksissa ja dronen käyttökoulutuksissa. Koulutusten suunnittelussa huomioidaan uusin tekninen kehitys muun muassa tekoälyn hyödyntämisen osalta. Flat ratella hankitaan alle 3000 euron hintaan pilottien toteuttamista ja koulutusta varten tarvittavaa välineistöä/lisenssejä. Koulutusten suunnittelussa huomioidaan Digiportaati -hankkeen koulutustarjontaa, jotta päällekkäisiä koulutuksia ei toteuteta. Kohderyhmälle tarjotaan mahdollisuutta suorittaa Tieken Digitaalisten osaamismerkkejä itsenäisesti suoritettavan verkkokurssin avulla. Kohdeyritykset voivat myös halutessaan hakea mukaan Digiportaati -hankkeen maksullisiin digisparrauksiin. Hankkeen aloitustapahtuma ja koulutukset antavat kohderyhmälle osaamista ja ideoita työpaketti 2:n yritystoiminnan kehittämissuunnitelmien laatimiseksi.

TP 2: Hankkeeseen osallistuvien yhteistyöyritysten liiketoiminnan kehittäminen digitaalisuuden ja tekoälyn hyödyntämisen osalta (10/2024-12/2025)

2.1 Yritystoiminnan valitun osa-alueen kehittämissuunnitelman laatiminen (10/2024-02/2025)

Kehitettävä yritystoiminnan osa-alue voi olla esimerkiksi

- markkinointiviestinnän sisällön tuottamista tekoälyavusteisesti, kuten kielikäännökset tekoälyn avulla, tekstin ja kuvien tuottaminen ja käsittely tekoälyavusteisesti
- chatbotin hyödyntämistä internet-sivuilla
- videomateriaalien tuottamista digitaalisia välineitä, kuten kypäräkameroita, 360-kameroita ja droneja hyödyntäen
- virtuaalisen opastuspalvelutuotteen kehittämistä

Kehitettävät osa-alueet päätetään yhdessä kohdeyritysten kanssa ennen kehittämissuunnitelmien laadintaa. Kehittämissuunnitelmien laatimisen tueksi järjestetään hankehenkilöstön vetämiä aihealuekohtaisia ja/tai kaikille yhteisiä tukipajoja kohdeyritysten aikataulut ja tarpeet huomioiden.

2.2 Suunnitelmien toteuttaminen (pilotti) (01-12/2025)

Pilottitoteutetaan valittavissa olleiden aihealueiden mukaisina yritysryhminä. Osa piloteista voidaan toteuttaa opetuscaseina yhdessä kohdeyritysten ja matkailualan opiskelijoiden kanssa. Esimerkiksi 1.8.2024 uudistuvista matkailualan tutkinnon perusteista täysin uutena tutkinnon osana löytyvään Virtuaaliopastuksen suunnitteluun ja toteutukseen liittyvä virtuaalisen opastuspalvelun pilotointi voisi olla opetuscase. Pilottitoteutetaan hankehenkilöstön ja kohdeyritysten kanssa tiiviissä yhteistyössä. Piloteissa hyödynnetään myös ostopalveluja, esim. teknisten toteutusten tukena. Pilottit kohdistuvat pääosin sisällöntuotantoon. Mikäli kohdeyrityksillä on myös laajempia liiketoiminnan kehittämistarpeita, yritykset ohjataan eteenpäin Digiportaati -hankkeen koulutuksiin ja muihin palveluihin. Pilottien suunnittelu ja toteutus lisäävät kohdeyritysten toimijoiden lisäksi myös opettajien osaamista pilotoituista aihealueista. Lisäksi piloteista saatuja kokemuksia hyödynnetään myös työpaketti 3:n verkkokoulutustarjonnan kehittämisessä.

TP 3: Verkkokoulutustarjonnan kehittäminen (05-12/2025)

3.1 Koulutustarpeiden kartoitus ja koulutuksen suunnittelu (09/2024-05/2025)

Koulutuksen suunnittelun painopisteenä on erityisesti matkailualalle sopivan verkkokoulutustarjonnan kehittäminen. Esedulla on käytössään toimiva verkkokoulutusalausta, joten e-kampustoimintaa ei hankkeessa kehitetä. Aluksi kartoitetaan haastatteluiden/kyselyiden avulla kohdeyritysten tarpeita matkailualan koulutustarjonnan sisällöstä.

Koulutustarjonnan sisällön suunnittelussa otetaan huomioon

- kartoituksen tulokset
- työpaketti 2:n kehittämissuunnitelmat ja pilottit, siltä osin kun niitä ehditään koulutuksen suunnitteluvaiheeseen mennessä toteuttaa

- erityisesti matkailualan perustutkinnon tutkinnon perusteiden uudistuminen 1.8.2024, mutta myös muista perustutkinnoista hyödynnettävät sisällöt (esimerkiksi liiketoiminnan perustutkinto, luonto- ja ympäristöalan perustutkinto, ravintola- ja catering-alan perustutkinto)
- matkailupalvelujen ammattitutkinnosta ja muista alalle soveltuvista ammattitutkinnoista hyödynnettävät sisällöt
- koulutuspoliittisten linjausten vaikutukset koulutustarjonnan suunnitteluun, esimerkiksi toisen tutkinnon suorittamisen osalta
- Etelä-Savon älykkään erikoistumisen strategian 2022-2027 tavoitteet

3.2 Suunnitellun koulutustarjonnan osien pilotointi (01-05/2024)

Toteutetaan kohderyhmälle pilotteina suunnitellusta koulutustarjonnasta muutamaa tutkinnon osiin liittyviä tutkinnon osaa pienempiä kokonaisuuksia (5-10 kappaletta). Lisäksi piloteiksi valitaan 1-5 työelämän tarpeisiin suunnattua pienempää kokonaisuutta. Pilotit toteutetaan verkko- ja hybriditoteutuksina kevään ja alkusyksyn 2025 aikana. Pilotoitavien kokonaisuuksien laajuus on pääosin 2 – 5 osaamispistettä. Tiukan aikataulun vuoksi pilotointi voidaan aloittaa, vaikka koulutustarjonnan kokonaisuuden suunnittelu olisi vielä kesken.

3.3 Koulutustarjonnan kehittäminen kokemusten perusteella (09-12/2025)

Kehitetään koulutustarjontaa yhteistyössä kohderyhmän kanssa pilottitoteutusten kokemusten ja palautteiden pohjalta lopulliseen muotoonsa. Koulutustarjonnasta tulee hankkeen päättymisen jälkeen osa Esedun normaalia koulutustarjontaa.

TP 4: Osaamismerkkien kehittäminen (08/2024-12/2025)

4.1 Osaamismerkkien suunnittelu (08-12/2024)

Perehdytään osaamismerkkialustoihin ja niiden käyttöön. Selvitetään osaamismerkkien sisällön tarvetta matkailu-, tapahtumatuotanto- ja luovilla aloilla toimivilta yrittäjiltä.

4.2 Osaamismerkkien laatiminen ja pilotointi (01-10/2025)

Laaditaan osaamismerkkien ensimmäiset versiot alustalle yhteistyössä kohderyhmän kanssa ja pilotoidaan osaamismerkkien suorittamista osana koulutustarjonnan pilotointia. Osaamismerkkejä voivat pilottina suorittaa hankkeessa mukana olevien toimijoiden lisäksi Esedun opiskelijat.

4.3 Osaamismerkkien kehittäminen pilottikokemusten perusteella (11-12/2025)

Kehitetään osaamismerkkejä pilotointikokemusten ja palautteiden perusteella yhteistyössä kohderyhmän kanssa lopulliseen muotoonsa.

TP 5: Opettajien osaamisen kehittäminen (koko hankkeen ajan)

Hankkeen kehittäjä-opettajien osaamista mm. tekoälyn käyttömahdollisuuksista matkailu-, tapahtumatuotanto- ja luovilla aloilla täytyy kehittää etenkin hankkeen alkuvaiheessa, mutta tekoälyn nopeaa kehittymistä on seurattava koko hankkeen ajan. Osaamista kehitetään koulutusten ja asiantuntijatapaamisten avulla sekä tekoälyä käsitteleviin ajankohtaisiin tapahtumiin osallistumalla. Kehittäjä-opettajia koulutetaan myös hankkeen toteutuksessa tarvittavien välineiden (esim. dronet, kypäräkamerat, virtuaalilasit ja muut kuvauslaitteet) käyttöön. TP 1 Digin ja tekoälyn peruskoulutuksia suunnataan kohdeyritysten ja matkailualan opettajien lisäksi myös lähialojen kuten liiketoiminnan, luontoalan ja ravintola- ja catering-alan opettajille. Osaamista kehitetään myös benchmarking-vierailuilla toisiin oppilaitoksiin, kuten Careerian matkailualan koulutuksiin tutustumalla. Kehittäjä-opettajien osaaminen kehittyy jatkuvasti hankkeen toimenpiteitä suunniteltaessa ja toteutettaessa. Digitalisaation nopeaa kehitystä otetaan usein haltuun ns. ketterän oppimisen mallilla. Ketterä oppiminen tapahtuu työn tekemisen lomassa vastaan tulleita ongelmia ja haasteita selvitettäessä.

Lisätietoja hakemuksesta

Osallistujatavoite 75 henkilöä

Yritystavoite 30 yritystä

Hankkeen toteutusalue

Onko hankkeen toiminta valtakunnallista?

Ei

Maakunnat

Etelä-Savo

Kunnat

Hirvensalmi, Enonkoski, Juva, Kangasniemi, Mikkeli, Mäntyharju, Pertunmaa, Pieksämäki, Puumala, Rantasalmi, Savonlinna, Sulkava

Kustannusarvion ja rahoitussuunnitelman tiivistelmä

Kustannusarviota ohjaavat kustannusmallivalinnat

Kustannusmalli	Flat rate 40 % kehittäminen
Palkkakustannusten ilmoitustapa	Palkkojen yksikkökustannukset

Kustannusarvion tiivistelmä

	Haetut yhteensä €	Hyväksytyt yhteensä €	Hylätyt €
1 Palkkakustannukset	228 194	228 194	
Flat rate 40 % kehittäminen	91 278	91 278	
2 Tulot (vähennetään kustannuksista)	0	0	
Nettokustannusarvio yhteensä	319 472	319 472	

Rahoitussuunnitelman tiivistelmä

	Haetut yhteensä €	Hyväksytyt yhteensä €	Osuus %
1 Haettava EU- ja valtion rahoitus	255 578	255 578	80,00
2 Omarahoitus: Kuntarahoitus	63 894	63 894	20,00
3 Kuntarahoitus	0	0	0
4 Muu julkinen rahoitus	0	0	0
5 Yksityinen rahoitus	0	0	0
Rahoitussuunnitelma yhteensä	319 472	319 472	100,00

Rahoittajan arvio hankkeesta

Hanke on EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelman mukainen ja se toteuttaa toimintalinjan 4. Työllistävä, osaava ja osallistava Suomi erityistavoitetta 4.2 Uutta osaamista työelämään.

Hankkeen toimenpiteillä tuetaan uusien toimintatapojen ja digitalisaation hyödyntämistä sekä niihin liittyvää oppimista ja osaamisen kehittämistä työpaikoilla. Hankkeessa kehitetään matkailualan koulutuksen laatua ja työelämälähtöistä verkkokoulutustarjontaa sekä lisätään opetushenkilöstön osaamista. Tavoitteena on vastata paremmin paikalliseen osaamistarpeeseen matkailualalla. Hanke mahdollistaa pienyrittäjien verkostoitumisen ja yhteistyön lisäämisen.

Pisteet 33/57

Ratkaisun perustelut ja jatkotoimenpiteet

Etelä-Savon ELY-keskuksen hankeryhmä 30.10.2023

Etelä-Savon ELY-keskuksen rakennerahastopalveluiden rahoituskokous 9.11.2023

Etelä-Savon MYR sihteeristö 16.1.2024

Rahoittaja puoltaa hakemuksen hyväksymistä

Kyllä